

تاسلامان، جانر. Taslaman, Caner.
کوانتوم، فلسفه و خدا / نویسنده جانر تاسلامان؛ مترجم
شیما حاجی حسینی؛ ویراستار رامین کریمی، سایلاو، ۱۳۹۸
شاپک: ۶-۷-۹۵۹۱۵-۶۲۲-۹۷۸

عنوان اصلی: Kuantum teorisi felsefe ve tanrı.

شناسه افزودن: حاجی حسینی، شیما، ۱۳۶۳-، مترجم
و موضوع: کوانتوم -- فلسفه، فیزیک -- فلسفه

موضوع: Quantum theory -- Philosophy

رده بندی کنگره: QC۱۷۴/۱۲

رده بندی دیویی: ۵۳۰/۱۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۶۶۵۵۹

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای ناشر سایلاو محفوظ است.
برداشت بخشی از این اثر صرفاً با اجازه کتبی از ناشر سایلاو میسر
است.

عنوان: کوانتوم، فلسفه و خدا

نویسنده: جانر تاسلامان

مترجم: شیما حاجی حسینی

ویراستار: رامین کریمی

انتشارات: سایلاو / نوبت چاپ: دوم ۱۴۰۰

تیراژ: ۱۲۰۰ نسخه

طراح جلد و یونیفرم: مهرآفرین عشیری

چاپ و صحافی: ترانه

شاپک: ۶-۷-۹۵۹۱۵-۶۲۲-۹۷۸

نشانی: میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی، نبش لبافی

نژاد غربی، پلاک ۲۱۱ / واحد ۳

تلفن: ۰۲۱-۶۶۱۲۸۶۴۱

یونیفرم ثابت جلد کتاب های سایلاو منحصر برای استفاده سایلاو

طراحی شده است و امکان کپی برداری از آن وجود ندارد.

۱۳ درباره نویسنده
۱۵ مقدمه ناشر
۱۹ پیشگفتار برای خواننده ایرانی
۲۳ مقدمه

فصل اول

۴۱ دوران پیش از طرح نظریه کوانتوم
۴۱ مقدمه
۴۲ اولین دیدگاه‌های مبتنی بر سطح میکرو: اتم‌گرایی
۴۵ فیزیک ارسطو و تحول با کوپرنیک، کپلر و گالیله
۵۰ حاکمیت فیزیک نیوتن
۵۴ اولین مدل‌های اتمی علمی

فصل دوم

۶۱ معرفی نظریه کوانتوم و تحلیل فلسفی آن
۶۱ مقدمه
۶۳ طرح نظریه کوانتوم و آزمایش دو شکاف
۶۷ مدل اتمی بور و اصل مکملیت
۷۱ تفسیرهای فلسفی و الهیاتی بر مبنای اصل مکملیت
۷۷ تفاسیر مختلف نظریه کوانتوم
۸۲ رئالیسم انتقادی و رابطه‌ی علم و دین

۸۶	اصل عدم قطعیت هایزنبرگ و اشکال مختلف تفسیر آن
۹۵	عدم تعیین عینی و ترجیحات متافیزیکی
۹۹	کل‌گرایی و EPR
۱۰۳	نظریه بل، ناجایگزیدگی و آزمایش‌های اسپکت

فصل سوم

۱۱۷	فاعلیت الهی و نظریه کوانتوم
۱۱۷	مقدمه
۱۱۸	طبقه‌بندی فاعلیت الهی
۱۲۴	معین شدن عدم قطعیت‌های کوانتومی با فاعلیت الهی
۱۲۷	خلاء‌های کوانتومی و فاعلیت الهی
۱۳۰	نانسی مورفی و خربوریلان
۱۳۶	نظریه آشوب، جان پلکینگر و فاعلیت الهی

فصل چهارم

۱۵۱	معجزات، قوانین طبیعت و نظریه کوانتوم
۱۵۱	مقدمه
۱۵۲	مسئله‌ی معجزات و دیوید هیوم
۱۵۹	تعیین رویکرد صحیح به مسئله‌ی معجزات
۱۶۳	جهان مکانیکی و معجزات
۱۶۶	رویکردهای فلسفی مختلف به قوانین طبیعت
۱۷۷	مداخله‌ی آغازین و معجزات
۱۸۳	ایجاد معجزه با معین شدن عدم قطعیت‌های کوانتومی
۱۸۸	لاادری‌گری الهیاتی و خطای تولید هستی‌شناسی از متدولوژی

مقدمه ناشر

مسئله نحوه دخالت خدا و تبیین فعل الهی در زندگی انسان‌ها از دیرباز محل بحث بوده است. با ظهور علم، این مباحثات شکل جدیدی به خود گرفت و مسئله اراده خدا و قوانین طبیعت (قوانین فیزیک) در کنار یکدیگر مورد بحث و بررسی قرار گرفتند. در قرن بیستم، فیزیک نیوتنی به عنوان فیزیک حاکم بر جهان، درکی رئالیستی و موجبیت‌گرایانه از جهان را به تصویر می‌کشید. بر اساس دیدگاه برآمده از فیزیک نیوتنی، آینده تمام سیستم‌ها را می‌شد با بررسی وضعیت کنونی آن‌ها پیش‌بینی کرد و قوانین ثابت و تغییر ناپذیر حاکم بر جهان بر روی کوچک‌ترین ذرات تا بزرگ‌ترین سیارات، یکسان اعمال می‌شد.

بنابراین مباحثات فلسفی در قرن بیستم بیشتر به حمایت از دئیسم (خداانگاری) می‌انجامید و خدا بیشتر هم‌چون ساعت‌سازی به تصویر کشیده می‌شد که ساعتی ساخته و آن را به حال خود رها کرده است. در اینجا قوانین طبیعت، نقش اجزاء داخلی و مکانیسم‌های کارکردی ساعت را بر عهده داشت. با این که خود نیوتن به دخالت خدا در عملکرد سیستم‌های مکانیکی باور داشت، اما از آنجایی که فیزیک نیوتن، جهان را به عنوان سیستمی بسته و متعین در نظر می‌گرفت، این پرسش مطرح می‌شد که خدا چگونه می‌تواند در سیستمی بسته مداخله کند؟

موجبیت‌گرایی و تقلیل‌گرایی برآمده از فیزیک نیوتنی، جهانی کاملاً متعین را به تصویر می‌کشید که از قوانین قطعی و موجبیتی پیروی می‌کرد و این مسئله مطرح می‌شد که خداوند چگونه می‌تواند در چنین جهان متعینی فعلی را انجام دهد؟ و اگر علم برای همه پدیده‌ها تبیین کامل و کافی ارائه می‌کند، آیا اصلاً فضایی برای کنش خداوند در جهان باقی می‌ماند؟

در قرن بیستم و با ظهور نظریه کوانتوم، هر سه فرض پایه‌ای فیزیک نیوتنی یعنی موج‌بیت‌گرایی، تقلیل‌گرایی و درک علمی رئالیستی از سوی نظریه کوانتوم مورد معارضه قرار گرفته است. فیزیک کوانتوم با طرح «عدم قطعیت» به عنوان اصل اساسی خود؛ تنها نظریه‌ای است که ساختاری ناموج‌بیت‌گرا از جهان را به تصویر می‌کشد و از ادعاهای خلاف عقل سلیمی هم چون، وجود هم‌زمان دو ذره در یک مکان، با تکیه بر آزمایش‌ها و داده‌های علمی حمایت می‌کند. نظریه کوانتوم حتی وجود قوانین ثابت در جهان زیراتمی را مورد تردید قرار می‌دهد. ظهور فیزیک کوانتوم؛ پیامدهای فلسفی عمیقی را به دنبال داشته است و به نظر می‌رسد تغییرات اساسی را در جهان بینی انسان نسبت به خود و هستی به همراه داشته باشد.

پس از ظهور مکانیک کوانتوم، برخی اندیشمندان با تکیه بر اصل عدم قطعیت، ادعا کردند این مفاهیم می‌توانند به لحاظ علمی نشان دهند خدا چگونه در امور روزمره جهان دخالت می‌کند. تأثیر فیزیک کوانتوم به حدی بود که در پایان قرن بیستم، بررسی «فاعلیت الهی از نگاه علمی» به عنوان موضوع اصلی پژوهش‌های حوزه‌های علم و الهیات معرفی شد و پژوهش‌کننده‌ها و مراکز علمی بسیاری به تحقیق بر روی آن پرداختند.

جانرتاسلامان در اثر حاضر تلاش کرده است تا نشان دهد فیزیک کوانتوم چه تأثیری بر درک ما از فاعلیت الهی، معجزات، اراده آزاد و مسئله شر داشته است. وی در این کتاب پس از پرداختن به نظریه کوانتوم و تاریخچه شکل‌گیری آن (در حد پیش زمینه‌ای برای بررسی پیامدهای فلسفی و الهیاتی آن) به تفاسیر مختلف علمی و فلسفی این نظریه می‌پردازد.

نویسنده در این کتاب علاوه بر بررسی طبقه‌بندی ۴ گانه‌ای از فاعلیت الهی، رویکردهای فلسفی مختلف را نسبت به قوانین طبیعت بررسی می‌کند و اعتراض افرادی را بررسی می‌کند که با استناد به این عبارت که «خدا قوانینی را که با یک دست خود وضع می‌کند، با دست دیگر نقض نمی‌کند»، وقوع معجزات را ناممکن دانسته‌اند.